

Mørebenken
Kommunal- og forvaltningskomitéen
Møre og Romsdal fylkeskommune

Nordmøre, 20. oktober 2017

Benytt og utvikle integreringskompetansen i distrikts-Norge!

Verden står overfor den verste flyktningekrisen siden 2. verdenskrig. Norge har tatt ansvar gjennom hjelp og bistand i nærområdene, mottak av kvoteflyktninger, og mottak og bosetting av flyktninger som på egenhånd har funnet vegen til Norge for å søke asyl. Strømmen av asylsøkere til Norge varierer kraftig fra år til år, og styres i hovedsak av forhold utenfor norsk kontroll, slik som EUs avtaler med land utenfor Europa og ellers stengte landegrenser i sør- og mellom-Europa. I 2015 var flyktningestrømmen til Norge derfor historisk høy, i 2017 er den historisk lav.

For framtida er det særdeles viktig at Norge lykkes med integreringen at det store antallet flyktninger som har kommet og kan komme til landet. Et samlet Storting har påpekt viktigheten av at personer med opphold i Norge raskest mulig blir integrert i samfunnet gjennom deltakelse i samfunns- og arbeidslivet. I perioder med lav tilstrømming av flyktninger må Norge derfor ta vare på god integreringskompetanse, slik at landet opprettholder nødvendig beredskap for kommende perioder med høyere tilstrømming. Da er det naturlig at Norge øker mottaket av kvoteflyktninger for å utnytte og bevare mottaksapparatet i kommunene.

ORKidé - Nordmøre regionråd mener at god integrering handler om å få bosatte flyktninger raskest mulig inn i samfunnet, ut i arbeidslivet, og på en måte som gir dem tilhørighet i små og store lokalsamfunn over hele landet. Dette har vært den største suksessfaktoren i norsk flyktninge- og integreringspolitikk. Det er også bra for små og store kommuner landet over, som viser både vilje og evne til vellykket bosetting av flyktninger.

Skal vi lykkes med dette også i framtida, mener ORKidé - Nordmøre regionråd at det er spesielt viktig å ta vare på integreringskompetansen i distrikts-Norge. På Nordmøre finnes gode miljøer i Tingvoll og i Sunndal, som begge driver asylmottak i kommunal regi. Kommunale flyktningmottak er viktige for å sikre forutsigbarhet for og involvering av kommunene, for å sikre beredskapen i kommunene, samt for å sikre best mulig samhandling mellom UDI, IMDI og kommunene når asylsøkere overføres til bosetting. UDI har valgt å opprettholde asylmottaket i Tingvoll, noe regionrådet støtter. UDI har imidlertid valgt å legge ned asylmottaket i Sunndal. Dette er ORKidé - Nordmøre regionråd sterkt kritisk til. Regionrådet er også kritiske til IMDIs nye føringer om at ingen kommuner med færre enn 5000 innbyggere skal få bosette flyktninger i 2018, uavhengig av hvilke forutsetninger og historikk disse kommunene har for vellykket bosetting.

I 30 år har Sunndal kommune drevet flyktning- og integreringsarbeid gjennom eget asylsøker mottak og utstrakt bosetting og kvalifisering av flyktninger. I disse tiårene har Sunndal opparbeidet viktig og unik kompetanse om integrering, og har oppnådd svært gode resultater. Arbeidet med innvandring, integrering og kvalifisering er i Sunndal organisert i en egen innvandrer tjeneste, hvor asylmottak, flyktningkontor og voksenopplæring er koordinerte avdelinger. Integreringsarbeidet starter allerede i mottaket med egen barnehage og forsterket norskopplæring, og voksenopplæringen har fokus på å gi alle fullverdig norsk grunnskoleopplæring til bosatte flyktninger. Over 80% av flyktningene ved Sunndal voksenopplæring går derfor over i videre utdanning eller jobb. Landsgjennomsnittet er under 50%. Fullverdige utdanningsløp sikrer dessuten varig tilknytning til arbeidslivet. Legges Sunndal Asylsøker mottak ned, forsvinner grunnlaget for denne integreringsmodellen. Dermed forvitrer viktig integreringskompetanse i og for distrikts-Norge.

ORKidé -Nordmøre regionråd mener at Norge er tjent med å ta vare på den integreringskompetansen som er bygd opp i Sunndal gjennom mer enn 30 år. Vi mener videre at Norge er tjent med å beholde en viss overkapasitet og beredskap i perioder hvor tilstrømningen av flyktninger og asylsøkere går ned, for raskt å kunne respondere når tilstrømningen øker. Da er det avgjørende at kompetansen er intakt, ikke forvitret.

ORKidé - Nordmøre regionråd ber derfor om at UDI sikres tilstrekkelige rammer til å opprettholde gode kommunale asylmottak, slik som i Sunndal og i Tingvoll. Regionrådet ber videre om at mottaket av kvoteflyktninger økes i perioder med lav tilstrømning av asylsøkere for å utnytte kapasiteten og kompetansen for bosetting som kommunene har bygd opp. Regionrådet ber Stortinget gi klare føringer om at viktig integreringskompetanse som finnes i distriktskommuner som Sunndal og Tingvoll skal prioriteres og sikres for framtida.

Med hilsen
ORKidé – Nordmøre regionråd

Roger Øsen
Leder